

Zaburzenia przetwarzania słuchowego (CAPD)

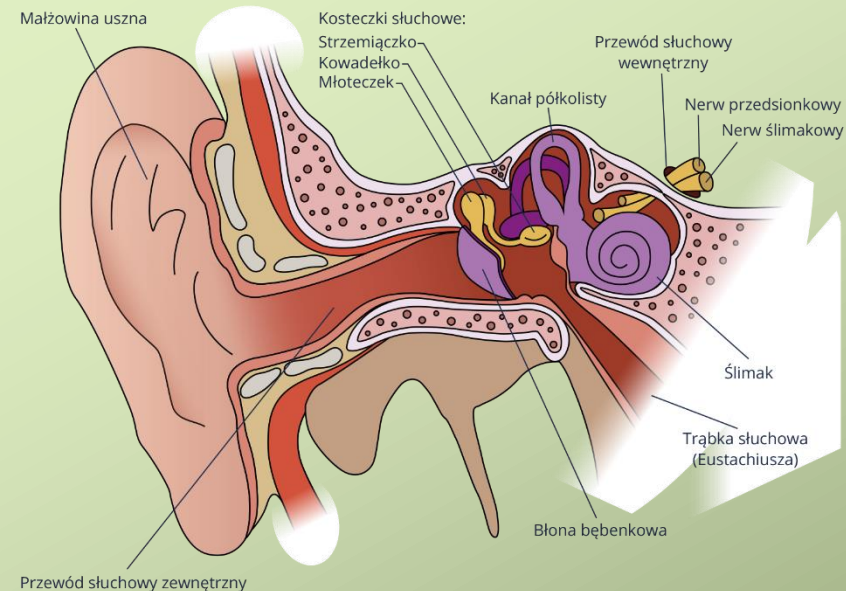
Słuch

- Jeden ze zmysłów istotnych w procesie mowy i śpiewu.
- Narzędziem słuchu jest ucho, które w swojej budowie zawiera część przewodzeniową i odbiorczą.
- Jest to również narząd równowagi.

Słuch fizyczny i niedosłuch

- Słuch fizyczny, to zdolność słyszenia przez człowieka fal dźwiękowych - do 20dB.
- Niedosłuch powstaje, gdy ograniczenie funkcji słuchowej znacznie utrudnia odbieranie dźwięków płynących z otoczenia, w tym mowy – od 25dB.

Czym jest CAPD?

- Zaburzenia centralnego przetwarzania słuchowego (z ang. (C)APD – (Central) Auditory Processing Disorder) to nieprawidłowe zrozumienie informacji słuchowej, mimo braku uszkodzenia słuchu.
- Potocznie mówiąc – dziecko słyszy, ale nie słucha; nie jest w stanie w pełni wykorzystać swojego potencjału wynikającego z dobrze funkcjonującego narządu słuchu. Objawy te można ogólnie definiować jako „trudności w rozumieniu przekazu akustycznego przy prawidłowym jego odbiorze w obwodowych strukturach słyszenia” (Zaleski, 1993).
- Zaburzenia przetwarzania słuchowego są wynikiem braku współpracy narządu słuchu z mózgiem.

Etiologia przyczyn zaburzeń przetwarzania słuchowego

- Zaburzenia rozwojowe pojawiające się u dzieci bez wyraźnej przyczyny, wliczając w to ew. podłoże genetyczne,
- Zaburzenia nabyte np. w skutek wydarzeń z okresu płodowego lub po urodzeniu
- Zaburzenia wtórne będące skutkiem np. przewlekłego wysiękowego zapalenia ucha

Osoby z deficytami w obrębie przetwarzania słuchowego skarżą się na:

- Nadwrażliwość na głośne dźwięki,
- Trudności z lokalizacją sygnałów akustycznych,
- Rozumienie mowy w hałaśliwym otoczeniu oraz w niekorzystnych warunkach akustycznych,
- Mylenie podobnie brzmiących słów,
- Trudności z czytaniem.

Charakterystyka dziecka z zaburzeniem przetwarzania słuchowego

- Brak stałości odpowiedzi na bodziec słuchowy,
- Krótki czas skupienia uwagi,
- Nieadekwatne reakcje na bodźce słuchowe,
- Trudności w rozumieniu złożonych poleceń, także tych zautomatyzowanych,
- Problemy w zapamiętywaniu informacji słuchowej oraz utrzymywaniu jej w pamięci długotrwałej.

Charakterystyka dziecka z zaburzeniem przetwarzania słuchowego

- Nadruchliwość lub agresywność lub też nadmierna wrażliwość połączona z płaczliwością,
- Problemy z zapamiętaniem czynności do wykonania, słabą organizacją pracy,
- Częste rozpraszenie się i nieuwaga (zaburzona koncentracja),
- Problemy z muzyką i jej percepcją, odtwarzaniem dźwięków,
- Trudności w nauce języków obcych,
- Obniżona koordynacja, widoczna podczas zajęć sportowych, trudności w odtworzeniu rytmu, sekwencji ruchowych,
- Trudności o charakterze dyslektycznym: czytaniem, pisanem, ortografią.

Diagnoza zaburzeń przetwarzania słuchowego

Diagnoza zaburzeń przetwarzania słuchowego jest diagnozą wielospecjalistyczną.

medyczną

(audiologiczną,

laryngologiczną,

pediatryczną)

logopedyczną

pedagogiczną

psychologiczną

Diagnoza zaburzeń przetwarzania słuchowego

- Wywiad i obserwacja,
- Audiometria tonalna (ocena czułości słuchu),
- Ocena drożności kanału słuchowego (badanie wziernikiem)
- Ocena wyższych funkcji słuchowych

Pomoc dziecku z CAPD

- Zmiana warunków akustycznych środowiska szkolnego
- Wsparcie rodzica i nauczyciela
- Trening słuchowy
- Terapia logopedyczna
- Terapia pedagogiczna

Rodzaje treningów słuchowych

- **Metoda Tomatisa**

Metoda kształcenia uwagi słuchowej, zwana także treningiem słuchowym lub metodą stymulacji audio-psycho-lingwistycznej (SAPL). Metoda ta, ma na celu kształtowanie umiejętności aktywnego i świadomego słuchania, co w efekcie poprawia funkcjonowanie w wielu różnorodnych sferach życia.

Rodzaje treningów słuchowych

- **Metoda Warnkego**

- Założeniem Metody Warnkego jest oddziaływanie podczas treningu na zmysły wzroku, słuchu i motorykę ćwiczącego. Unikatowość metody stosowanej przez terapeutów wynika z zaangażowania pacjenta w trening (ćwiczący nie tylko słucha, ale także odpowiednio reaguje na występujące bodźce).
- Odpowiedzi uzyskane przez pacjenta w czasie diagnozy porównywane są do norm wiekowych, na podstawie których terapeuta tworzy plan treningowy. Zgodnie z założeniami metody Warnkego, trening dostosowywany jest do posiadanych w danym momencie umiejętności pacjenta.

Rodzaje treningów słuchowych

- **Neuroflow**
- Trening słuchowy Neuroflow® jest aktywną formą treningu. Wymaga od dziecka skupienia uwagi, tak aby jak najlepiej odpowiadało na stawiane przed nim zadania. Stopień trudności zadań jest dostosowywany do możliwości dziecka i zmienia się w sposób adaptacyjny, co oznacza, że gdy dziecko odpowiada prawidłowo, system utrudnia mu zadanie, a gdy odpowiada nieprawidłowo – ułatwia.

Rodzaje treningów słuchowych

- **Metoda Indywidualnej Stymulacji Słuchu Johansena**

Program terapeutyczny w formie indywidualnie filtrowanej muzyki instrumentalnej nagrywany jest na płyty CD. Dziecko otrzymuje płytę do domu i słucha jej codziennie przez 10 minut przez słuchawki. Postępy terapii kontrolowane są co 4 do 8 tygodni (zależnie od wieku), za każdym razem dziecko otrzymuje nową specjalnie dla niego przygotowaną płytę CD z programem terapeutycznym. Program stymulacji trwa 6-10 miesięcy.

Rodzaje treningów słuchowych

- **TERAPIA SPSS-S**

- Terapia prowadzona jest za pomocą innowacyjnego urządzenia służącego do prowadzenia wielozmysłowej terapii. W swojej miniaturowej formie zawiera ono szereg nowoczesnych rozwiązań technologicznych, dzięki którym trening słuchowy przeprowadzony na urządzeniu bogaty jest w szereg nowoczesnych rozwiązań z zakresu modyfikacji dźwięku m.in.: filtracja różnego typu (w tym tzw. filtracja fonetyczna), separacja drogi powietrznej i kostnej, a także zmiany natężenia i czasu trwania dźwięku.
- Wpływ na skuteczność terapii wynika z podziału na stymulowanie percepcji słuchowej, w zakresie różnych funkcji słuchowych, jak również rozwijanie słuchowej uwagi dowolnej, szczególnie w zakresie percepcji i ekspresji głosu i mowy. Istotne jest również stymulowanie integracji słuchowo-wzrokowo- ruchowej poprzez aktywne ćwiczenia.

Wskazówki dla rodziców

- Zapewnienie dziecku miejsca do spokojnej pracy w domu,
- Nawiązywanie kontaktu wzrokowego z dzieckiem podczas mówienia,
- W czasie rozmowy wyłączamy telewizor, radio i zawsze mówimy do dziecka przebywając w tym samym pokoju,
- Zachęcanie dziecka do mówienia i opowiadania,

Bibliografia:

- Kurkowski Z. M. (2013) *Audiogenne uwarunkowania zaburzeń komunikacji językowej*, Lublin, Wyd. UMCS
- Senderski A.: „Diagnoza i terapia Zaburzeń Przetwarzania Słuchowego APD według metody Neuroflow Aktywny trening słuchowy”. Materiały szkoleniowe.
- Skoczylas A. (2019). „Lingwistyczne aspekty zaburzeń przetwarzania słuchowego u dzieci i ich rehabilitacja z perspektywy logopedy.” *Nowa Audiofonologia*, 7(4).
- Zaleski T. (1993) *Centralne zaburzenia słuchu*. *Logopedia* 20.
- <https://pedagogika-specjalna.edu.pl>
- <https://neuroflow.pl/pl/blog/48-europejskie-spojrzenie-na-zaburzenia-przetwarzania-sluchowego-obecny-status-i-kierunek-przyszlych-badan>

Opracowała

mgr Justyna Brewczyńska

Pedagog specjalny